Zaanstreek-Waterland

Kadernota 2024

Status: Ter voorlopige vaststelling door AB d.d. 19 januari 2023

Inhoudsopgave

INLEIDING 3
1. WAT DOET DE GGD, VERTALING PER PROGRAMMA 4
Programma 1: Monitoren, signaleren en adviseren 4
Programma 2: Algemene gezondheidszorg 4
Programma 3: Jeugdgezondheidszorg 5
Programma 4: Meld en Adviespunt Bijzondere Zorg (MABZ) 5
Programma 5: Publieke gezondheidszorg bij rampen en crisis 5
Programma 6: Toezicht 6
Programma 7: Veilig Thuis (VT) 6
Programma 8: Contracttaken 6
Overhead 6
Deelnemersbijdrage Gemeenschappelijke Regeling 9
2. DE FINANCIËLE KADERS EN UITGANGSPUNTEN EN MEERJARENPERSPECTIEF GEMEENSCHAPPELIJKE REGELING 10
2.1 De financiële uitgangspunten 10
2.2 Geprognosticeerd financieel meerjarenperspectief 10
2.3 Geprognotiseerde bijdrage per gemeente 13

INLEIDING

Hierbij bieden wij u de kadernota 2024 van GGD Zaanstreek-Waterland aan. De kadernota vormt de opmaat voor de programmabegroting 2024. Op hoofdlijnen worden de nieuwe inhoudelijke en financiële ontwikkelingen geschetst binnen de taken die van invloed zijn op de taakuitoefening van de GGD binnen de gemeenschappelijke regeling (GR).

In het najaar 2021 is het bestuur gestart met GGD 3.0 gericht op het toekomstbestendig maken van de GGD. Deze aanpak loopt langs drie sporen:

1. Regionale visie op gezondheid
2. Financiën
3. Governance & organisatie

De GGD is bezig met de omslag van een relatief autonome organisatie op basis van de wet Publieke Gezondheid naar een uitvoeringsorganisatie van gemeenten in het sociaal domein, hetgeen betekent:

- Samenwerking met lokale (voor)veld – een organisatie gericht op samenwerken en impact voor bewoners
- Flexibiliteit – aanpak en aanbod, doorgaand met elkaar evalueren en bijsturen
- Eigen regie – doel is preventie en gezondheidswinst, maatwerk en differentiatie
- Bewustwording van publieke legitimatie – keuzes moeten politiek verantwoord worden en niet vanuit de zorg voor het individu.

Er is door de financials van alle gemeenten en de GGD gewerkt aan een transparante en inzichtelijke Planning & Control cyclus, waarbij de begroting en jaarstukken van de GGD beter aansluiten op de gehanteerde methodieken binnen de gemeenten. De op 6 oktober 2022 geaccordeerde voorstellen hieromtrent zijn verwerkt in deze kadernota.

Het programma GGD 3.0 heeft bevestigd dat de organisatie kwetsbaar is op het gebied van bedrijfsvoering. De beperkte schaalgrootte en de steeds veranderende omgeving maakt het noodzakelijk om achterstallig onderhoud in te lopen en dat we naar samenwerkingsverbanden gaan kijken om de kwetsbaarheid te verminderen. Het is op dit moment nog te vroeg om in te schatten welke structurele middelen er nodig zijn voor een gezonde bedrijfsvoering. Wel is duidelijk dat er vanaf 2023 een incidentele impuls nodig is voor achterstallig onderhoud op het gebied van bedrijfsvoering. De hoogte van deze impuls wordt op € 3,1 miljoen in totaal, verspreid over een periode van 3 jaar (2023 tot en met 2025). Voor het jaar 2023 wordt, naast deze kadernota, een begrotingswijziging ingediend. De gevraagde middelen zijn incidenteel. Dat wil zeggen; na 2025 is er geen financiering meer en is het dus niet logisch dat de begroting structureel wordt verhoogd. Indien na 2025 structurele kosten blijven bestaan dienen deze te worden ingepast in de reguliere begroting, dan wel als afweegbaar voorstel te worden aangeboden.

In de nu voorliggende kadernota zijn beleidswijzigingen voortkomend uit de regionale visie op gezondheid worden nog niet verwerkt. De ambitie is om deze te verwerken in de begroting 2024.

De kadernota 2024 en de begroting 2024 worden aan de hand van 8 programma's opgebouwd. Aan de 4 pijlers van het ministerie van VWS (Monitoren, signaleren, adviseren; Gezondheidsbescherming; Crisisbeheersing; Toezicht) zijn toegevoegd Jeugdgezondheidszorg, Meld en Adviespunt Bijzondere Zorg, Veilig Thuis en contracttaken. Overhead en de deelnemersbijdrage worden apart opgenomen conform het Besluit Begroting en Verantwoording (BBV).

Algemeen Bestuur GGD Zaanstreek-Waterland
Januari 2023

1. WAT DOET DE GGD, VERTALING PER PROGRAMMA

Programma 1: Monitoren, signaleren en adviseren

De GGD adviseert de gemeenten over hun beleid op het gebied van gezondheidspreventie, -bevordering en –bescherming. Daartoe behoort het monitoren en signaleren van gezondheidsrisico's. We adviseren op basis van breed beschikbare gegevens, onder andere uit eigen onderzoek. De GGD is kenniscentrum voor onderzoek en brengt gezondheidsproblematiek op wijk-/buurtniveau in kaart, adviseert over effectieve aanpak, participeert in beleidsnetwerken en legt verbinding tussen partijen.

Onder dit programma vallen de taakvelden epidemiologie, beleid en gezondheidsbevordering. De GGD werkt volgens de preventiecyclus. De GGD beoogt het beleid en de preventieactiviteiten zo veel mogelijk te baseren op landelijk en regionaal onderzoek en signalen vanuit de praktijk.

Landelijke nota Gezondheidsbeleid 2020-2024
In 2020 is de landelijke nota Gezondheidsbeleid 2020-2024, die elke vier jaar verschijnt, verschenen. Deze landelijke nota geeft richting aan het gemeentelijk gezondheidsbeleid. De gemeenten dienen binnen twee jaar na verschijnen van de landelijke nota, een lokale nota gezondheidsbeleid vast te stellen. De gemeenten dienen zich hierbij te baseren op de regionale en lokale gezondheidscijfers.

Regionale visie op gezondheid
De regionale visie 'Samen werken aan gezondheid' kijkt naar alle aspecten van het leven. We willen doen wat nodig is: niet meer maar ook niet minder. De beleidsmatige impact van deze regionale visie zal nader uitgewerkt worden in de begroting 2024.

Integraal Zorgakkoord (IZA)
In september 2022 is het Integraal Zorgakkoord 'Samen werken aan gezonde zorg' verschenen. Dit akkoord heeft als doel de zorg voor de toekomst goed, toegankelijk en betaalbaar te houden en kent acht speerpunten, waarvan 'regionale samenwerking', 'samenwerking sociaal domein, huisartsenzorg en GGZ' en 'gezonde leven en preventie' voor de publieke gezondheid.

Gezondheidssituatie in de regio
De GGD voert, conform landelijke afspraken gezondheidsmonitoronderzoek uit. Op basis van de analyse van data, beschrijft de GGD de gezondheidssituatie in de regio. De resultaten worden vervolgens in iedere gemeente gepresenteerd. Mede hierop baseren de gemeenten het gezondheidsbeleid en worden preventie-activiteiten ontwikkeld of aangescherpt. In 2023 komen de resultaten beschikbaar van de jongvolwassenen (16-25 jaar), volwassenen en ouderen monitor. Deze resultaten leveren input aan de preventieactiviteiten 2024. In 2023 wordt de jeugdmonitor uitgevoerd. De resultaten worden in het voorjaar 2024 verwacht.
In 2024 worden de monitors kind, jongvolwassenen, volwassenen en ouderen uitgevoerd.

Programma 2: Algemene gezondheidszorg

De GGD beschermt, bevordert en bewaakt de gezondheid en veiligheid van mensen in de regio. De wet Publieke Gezondheid omschrijft een aantal gezondheid beschermende taken die om specifieke (medische) deskundigheid vragen.

Onder dit programma vallen de taken Infectieziektebestrijding, SOA-bestrijding, TBC-bestrijding, medische milieukunde en reizigersadvisering en -vaccinatie.

Regionale samenwerking Infectieziektebestrijding (IZB)
De infectieziektebestrijding omvat de algemene infectieziektebestrijding, soa en tbc-bestrijding en reizigersvaccinatie. Met de huidige formatie en schaalgrootte is het niet meer mogelijk om aan alle wettelijke taken te voldoen en de medewerkers bekwaam en bevoegd te houden. GGD Zaanstreek-Waterland en GGD Hollands Noorden zijn in 2022 een project gestart om te komen tot een structurele

functionele samenwerking, waardoor het mogelijk wordt om de Algemene Infectieziektebestrijding kwalitatief goed uit te voeren en te blijven borgen. En waarbij de noodzakelijke uitbreiding van capaciteit duurzaam en toekomstbestendig is.
Voor de tbc-bestrijding wordt al geruime tijd samengewerkt met de GGD Amsterdam. Ook voor de seksuele gezondheid en het aanbieden van vaccinaties worden mogelijkheden onderzocht voor een regionale samenwerking.

Versterking Infectie ziektebestrijding en pandemische paraatheid
Door de Corona pandemie is het werkveld van de algemene infectieziektebestrijding volop in ontwikkeling. Het kabinet heeft het vergroten van de pandemische paraatheid tot één van haar speerpunten in het regeerakkoord heeft gemaakt. Op verzoek van VWS heeft GGD GHOR Nederland in een beleidsagenda Versterking infectieziektebestrijding en pandemische paraatheid GGD'en opgesteld, gericht op het oplossen van urgente kwetsbaarheden voor pandemische paraatheid op de korte termijn. Met de focus op een investering in de jaren 2023 en 2024, dit vooruitlopend op een structurele investering vanuit VWS.

Programma 3: Jeugdgezondheidszorg

De GGD ondersteunt ouders, verzorgers en kinderen bij het opvoeden en opgroeien, vanaf de zwangerschap tot 18 jaar.

Flexibel en dichtbij, ieder kind in beeld of in zorg
De missie van de Jeugdgezondheidszorg is de veilige en gezonde ontwikkeling van kinderen (-10 maanden tot 18 jaar) te beschermen, te bewaken en te bevorderen. In de praktijk betekent dit het onderhouden van contact met het kind en/of de ouders, het volgen van de groei en ontwikkeling van het kind en het tijdig signaleren van risico's voor de gezondheid van het kind.

Rijksvaccinatieprogramma
In september 2022 heeft de staatssecretaris van VWS op advies van de Gezondheidsraad besloten om een Rotavirus vaccinatie aan te gaan bieden aan alle pasgeborenen in Nederland. Het streven is om deze vaccinatie in 2024 op te nemen in het Rijksvaccinatieprogramma. Het RVP verwacht in 2024 of 2025 een wijziging van de volgorde van leeftijden toedienen. Het effect hiervan op onze contactmomenten is nog niet bekend.

Programma 4: Meld en Adviespunt Bijzondere Zorg (MABZ)

De GGD helpt mensen in de problemen zijn geraakt, dit kan ook ongevraagde hulp zijn.

Grondslag is de Wet verplichte Geestelijke gezondheidszorg. Onder dit programma vallen Meldpunt Suïcide, Vroeg signalering, Meldpunt bijzondere zorg, meldpunt onverzekerden.

Het aantal meldingen voor het MABZ is begroot op 605 meldingen. We zitten nu tussen de 2300 en 2500 meldingen op jaarbasis. Door het proces steeds efficiënter in te regelen was het mogelijk om deze groei op te vangen. Echter de caseload is hoog en MABZ loopt tegen haar grenzen aan, in het 1e kwartaal 2023 gaat onderzocht worden welke uitbreiding noodzakelijk is om wachtlijsten te voorkomen. Uitwerking hiervan wordt meegenomen in de begroting 2024.

Programma 5: Publieke gezondheidszorg bij rampen en crisis

Wettelijk is vastgelegd dat de directeur Publieke Gezondheid bij rampen en crises verantwoordelijk is voor het gezondheidskundig advies aan de burgemeesters. De GGD voert in dit kader taken uit op het terrein van infectieziektebestrijding, medisch milieukunde, psychosociale hulpverlening en gezondheidsonderzoek na rampen.

De GGD heeft haar crisis-aanpak vastgelegd in het crisisplan Publieke Gezondheid. Dit plan wordt jaarlijks geëvalueerd en zo nodig aangepast. De bedoeling van dit crisisplan is dat de GGD beschikt over een robuuste en transparante crisisorganisatie, die bij alle soorten kleine en grote rampen en crises kan worden ingezet. Jaarlijks worden de verschillende processen geoefend en de betrokken functionarissen getraind.

Programma 6: Toezicht

De GGD verricht toezichthoudende taken. Het toezicht kan signalerend en beïnvloedend van aard zijn of meer controlerend.

Op basis van wetgeving heeft de GGD een taak in het toezicht op de kinderopvang, buitenschoolse opvang en gastouderbureaus, tatoeage- en piercing shops. De kosten van de Inspecties Kinderopvang worden gefactureerd aan de gemeenten.
Door de Corona pandemie is de aandacht voor de preventie van infectieziekten toegenomen alsmede de technische hygiëne zorg (THZ). Deze THZ-taak beperkt zich tot het toezicht op tatoeage- en piercing shops. Dit wordt gecontinueerd. In het afgelopen half jaar is dit uitgebreid naar de locaties voor de opvang van Oekraïners en crisisnoodopvang asielzoekers waar ook een medisch technische inspectie heeft plaatsgevonden. Mogelijk zal er ook structurele advisering worden opgebouwd rond andere sectoren zoals bijvoorbeeld advisering bij evenementen aan de GHOR, dak- en thuislozen centra, verzorgings-en verpleeghuizen en kleinschalige woonvormen en jachthavens. In het traject regionale samenwerking Algemene Infectieziekte bestrijding wordt de samenwerking op het terrein van Infectieziektebestrijding meegenomen.

Programma 7: Veilig Thuis (VT)

Veilig Thuis is het advies- en meldpunt huiselijk geweld en kindermishandeling. Veilig Thuis is er niet alleen voor de burgers maar ook voor de professionals, van vertrouwenspersonen op scholen tot fysiotherapeuten.

Dit programma valt (nog) niet onder de Gemeenschappelijke Regeling, maar gezien de omvang van deze contracttaak wordt VT als een apart programma gepresenteerd. VT is een taak die alle deelnemende gemeenten afnemen.

Programma 8: Contracttaken

Contracttaken zijn activiteiten die de GGD uitvoert en die geen onderdeel uitmaken van het takkenpakket binnen de Gemeenschappelijke Regeling.

Met de gemeenten worden separate afspraken gemaakt over contracttaken, de doelstelling is dat de contracttaken kostendekkend zijn. De omvang en de looptijd van de contracttaken is wisselend. In de begroting 2024 zal zodoende een schatting opgenomen worden van de contracttaken. Alle nieuwe contracttaken zullen worden getoetst aan de regionale visie op gezondheid. Tevens zal vooraf bekeken worden of ook andere gemeenten in de regio Zaanstreek-Waterland geïnteresseerd zijn in deelname in de nieuwe contracttaak.

Overhead

Alle kosten die samenhangen met de sturing en ondersteuning van de medewerkers in het primaire proces (definitie overhead BBV).

De presentatie van de overhead is in lijn gebracht met het BBV. De overhead wordt centraal begroot en verantwoord onder Overhead. Toerekening verloopt via het generieke overheadpercentage, tenzij sprake is van een specifieke kostencomponent die de werkelijke overhead voor die taak substantieel doen afwijken van het generieke percentage.

De overhead wordt berekend als opslag op de berekende loonkosten, waarbij voor de contracttaken uit wordt gegaan van 1.350 declarabele uren en 5% ziekteverzuim.

Bedrijfsvoering

De GGD ZW is een relatief kleine GGD ten opzichte van andere GGD-en in Nederland. De begroting van de GGD bestaat voor 50% uit GR-taken en voor 50% uit contracttaken. Dit is het gevolg van het over meerdere jaren door de GGD aannemen van, niet uniforme en consistente, contracttaken. Vanwege de discongruentie van deze taken met het reguliere takenpakket leggen deze contracttaken een onevenredige claim op bedrijfsvoering.

Daarnaast is in de afgelopen jaren zeer beperkt geïnvesteerd in de bedrijfsvoeringsfunctie van de GGD. Tegelijkertijd wordt de GGD, net als andere overheidsorganisaties, geconfronteerd met toegenomen wet- en regelgeving (o.a. Woo, NEN7510, WGR etc), een toenemend aantal samenwerkingen (zowel landelijk als regionaal) en toenemende vragen vanuit opdrachtgevers en partners ten aanzien van (sturings-)informatie. Algemene thema's die we terug zien in de bedrijfsvoering zijn o.a.:

- Te grote span of control voor het management binnen bedrijfsvoering;
- Denken vanuit eigen organisatie staat centraal en niet het denken vanuit de omgeving;
- Projectmatig werken is niet (voldoende) ingebed in de organisatie;
- Waan van de dag regeert; veel operationeel en nog beperkt tactisch/strategisch;
- Kwetsbare bezetting op kritische functies (bijv FG/CISO, Informatiebeheer, P&O, Control)

Tot slot mag de impact van corona niet worden onderschat; waar eerder processen en methodieken nog voldeden heeft de schaal van corona de kwetsbaarheden binnen de bedrijfsvoering versneld blootgelegd.

Dit resulteert in een bedrijfsvoeringsfunctie die op dit moment op een aantal wettelijke vlakken niet voldoet (o.a. archiefwet, aanbestedingswet, NEN 7510 en WOO). Er is binnen het domein onvoldoende capaciteit beschikbaar voor het kunnen voldoen aan wet- en regelgeving en om in de toenemende vraag om informatie te kunnen voorzien.

Er zijn in het verleden een drietal onderzoeken uitgevoerd naar de omvang van de bedrijfsvoering van de GGD:

1. 2019: doorlichtingsonderzoek door gemeenten naar de begroting en wijze van budgetteren bij de GGD. Conclusie: er is geen ruimte in de begroting van de GGD, taken kunnen niet worden afgestoten en er is geen mogelijkheid tot efficiënter begroten. Beleidsintensivering zijn zonder geld doorgevoerd en ten laste gebracht van bedrijfsvoering.
2. 2022: analyse begrotingssystematiek Exilo. Conclusie: er is sprake van een te kwetsbare inrichting van de financiële functie (financiële administratie, financieel advies en control).

Het GGD 3.0 traject heeft de organisatie ook op een andere manier laten kijken naar een toekomstbestendige bedrijfsvoering. De conclusie is dat het niet opportuun is een volledig zelfstandige en autonome bedrijfsvoering te organiseren, maar dat het verstandig is op meerdere aspecten te zoeken naar logische samenwerkingen.

De uitkomsten van de regiovisie bieden ook het kader voor de ontwikkeling van bedrijfsvoering. Vanuit de regiovisie zien we daarom 3 belangrijke prioriteiten:

1. We doen meer met onze informatie, zodat we op basis hiervan besluiten kunnen nemen, maatwerk kunnen bieden en onze opdrachtgevers kunnen adviseren en inzicht kunnen bieden in onze werkzaamheden.
2. We bieden onze medewerkers een prettige (digitale) werkomgeving waarbij we efficiënt gebruik maken van beschikbare middelen. Medewerkers zijn immers ons grootste kapitaal willen we de zorg kunnen blijven leveren die gemeenten van ons verwachten.
3. We willen medewerkers maximaal administratief ontlasten bij hun werk zodat we de beschikbare capaciteit efficiënt gebruiken.

Op basis van de constateringen binnen de bedrijfsvoering en de gedefinieerde prioriteiten wordt de volgende lijst van prioriteiten en bedragen voorzien:

Interventie	2023	2024	2025	Totaal	Structureel/ incidenteel
Financiën & Control					
Doorontwikkeling AFAS – o.a. digitaliseren bestelfunctie, factuurmatching etc.	€ 30.000			€ 30.000	Incidenteel
Doorontwikkeling financiële rapportages en beleid	€ 30.000			€ 30.000	Incidenteel
Ondersteuning interne controle tbv rechtmatigheidsverklaring	€ 20.000	€ 20.000	€ 20.000	€ 60.000	Structureel*
Opstellen/actualiseren financieel beleid	€ -	€ -	€ -	€ -	Structureel, reguliere begroting
Personeel & Organisatie					
Inzet casemanager verzuim	€ 70.000	€ 80.000		€ 150.000	Incidenteel
Strategische beleidsontwikkeling (extra ondersteuning, inhuur externe expertise)	€ 25.000	€ 25.000		€ 50.000	Incidenteel
Optimaliseren en uniformeren administratieve functies	€ -	€ -	€ -	€ -	Incidenteel, reguliere begroting
Facilitaire zaken & Inkoop					
Onderzoek gezamenlijke huisvesting VrZW en alternatief publieksfunctie GGD	€ 75.000			€ 75.000	Incidenteel
Inhuur ondersteuning bij aanbestedingstrajecten	€ 60.000	€ 40.000		€ 100.000	Incidenteel
Doorontwikkeling FMIS	€ -	€ -	€ -	€ -	Structureel, reguliere begroting
Doorontwikkeling contractbeheer	€ -	€ -	€ -	€ -	Structureel, reguliere begroting
Inrichting coördinatie BHV	€ -	€ -	€ -	€ -	Structureel, reguliere begroting
Informatievoorziening & ICT					
Implementatie NEN7510, Woo	€ 75.000	€ 125.000		€ 200.000	Incidenteel
Versteviging management ICT	€ 100.000	€ 100.000	€ 100.000	€ 300.000	Structureel*
Meer doen met informatie Verbeteren digitale (samen)werkplek Administratief ontlasten medewerkers	€ 400.000	€ 400.000	€ 400.000	€ 1.200.000	Incidenteel**
Uitvoering plan van aanpak Document- en informatiebeheer	€ 200.000	€ 100.000	€ -	€ 300.000	Incidenteel**
Overige					
Communicatie – vernieuwing intranet		€ 30.000		€ 30.000	Incidenteel
Communicatie – versteviging capaciteit	€ 40.000	€ 40.000	€ 40.000	€ 120.000	Structureel
Project-/programmamanagement (w.o. inzet voor realisatie veranderingen)	€ 165.000	€ 165.000	€ 165.000	€ 495.000	Incidenteel
Capaciteit benodigd uit primaire teams voor interventies	€ -	€ -	€ -	€ -	Incidenteel, reguliere begroting
Totaal	**€ 1.290.000**	**€ 1.125.000**	**€ 725.000**	**€ 3.140.000**	

* Deze onderdelen van het programma zijn in aard structureel. Door in de bedrijfsvoering te zoeken naar samenwerkingen met andere partijen kunnen (een deel van) deze kosten wellicht worden gedeeld.

** Deze onderdelen bevatten naar verwachting ook investeringen (bijv 'harde' ict). Naar verwachting ligt de verhouding op circa 10-15% investeringen en 85-90% kosten.

Om te borgen dat er een zo hoog mogelijke transparantie is ten aanzien van de besteding van de incidentele middelen worden de volgende spelregels voorgesteld:

- De incidentele middelen worden geplaatst in een bestemmingsreserve;
- Het algemeen bestuur besluit over het toekennen van middelen op basis van programma/projectplannen;
- Het Algemeen Bestuur wordt periodiek geïnformeerd ten aanzien van de voortgang op basis van voortgangsrapportages;

De gemeenteraden worden 2x per jaar geïnformeerd ten aanzien van de voortgang door middel van een raadsinformatiebrief.

Huisvesting

Het huidige pand aan het Vurehout te Zaandam is eigendom van de GGD / 7 gemeenten. In het recente verleden is na voren gekomen dat, om aan de wettelijke duurzaamheidseisen te voldoen, een ingrijpende verbouwing van het pand noodzakelijk is. Het Dagelijks Bestuur heeft in de afgelopen jaren een aantal scenario's voor huisvesting van de GGD laten uitwerken en beoordeeld. Op basis van deze scenario's heeft het Dagelijks Bestuur er voor gekozen om de splitsing van de kantoor en publieksfunctie van de GGD als uitwerkingsvariant verder te onderzoeken. Momenteel wordt onderzocht of het mogelijk is de kantoorfuncties en het team Veilig Thuis te laten inhuizen in het pand van de Veiligheidsregio aan het Prins Bernhard Plein. Beide partijen zijn een omslag aan het maken naar een op samenwerking gerichte netwerkorganisatie. Samen onder één dak met de Veiligheidsregio zal de samenwerking versterken en daarnaast ook andere synergievoordelen op leveren, bijvoorbeeld op het gebied facilitair, receptie en ICT. Ongeacht de uitkomst van verbouwen of verhuizen, is nu al duidelijk dat een verhoging van de huisvestingslasten onvermijdelijk is.

Deelnemersbijdrage Gemeenschappelijke Regeling

Voor de gemeentelijke bijdrage voor de GR taken 2024 wordt uitgegaan van de definitieve inwonersaantallen op 1 januari 2022 (t-2) en de definitieve inwonersaantallen 0-18 op 1 januari 2022 conform besluit van het Algemeen Bestuur op 13 juli 2017.
De bijdrage Meld- en Adviespunt Bijzondere Zorg wordt bepaald op basis van het gemiddelde aantal meldingen t-2 tot t-4. Op het moment van opstellen van de kadernota 2024, zijn de gegevens van 2022 nog niet beschikbaar. Om tot een geprognotiseerde bijdrage voor het Meld- en Adviespunt per gemeente te komen is de verdeling uit de begroting 2023 aangehouden.
In paragraaf 2.3 zijn de bedragen per gemeente opgenomen.

2. DE FINANCIËLE KADERS EN UITGANGSPUNTEN EN MEERJARENPERSPECTIEF GEMEENSCHAPPELIJKE REGELING

2.1 De financiële uitgangspunten

In de kadernota worden de financiële uitgangspunten voor de op te stellen programmabegroting 2024-2026 opgenomen en vastgesteld.

De begroting 2024 wordt opgesteld in lijn met het BBV hetgeen conform de cijferopstelling is van de gemeenten. Dit houdt in dat de overhead in een apart programma wordt gepresenteerd en dat de programma's exclusief overhead zijn.
Waarbij overhead als volgt wordt gedefinieerd: 'alle kosten die samenhangen met de sturing en ondersteuning van de medewerkers in het primaire proces' (definitie conform Notitie Overhead van de Commissie BBV). Dit is in lijn met de geaccordeerde voorstellen uit de werkgroep Financiën GGD 3.0.

Meerjarenperspectief vastgestelde begroting 2023-2026
De basis voor de kadernota 2024 vormt het meerjarenperspectief zoals opgenomen in de vastgestelde programmabegroting 2023. Het gepresenteerde meerjarenbeleid in de begroting 2023 is als volgt:

Financieel meerjaren perspectief	2023	2024	2025	2026
Begrotingssaldo, vastgesteld op 6 oktober 2022 (Algemeen Bestuur)	€ 14.916.988	€ 15.063.914	€ 15.267.859	€ 15.466.184

Meerjarige begroting
De begroting 2023 is meerjarig opgesteld, te weten over de jaren 2023-2026. In deze kadernota worden de gevolgen van de diverse ontwikkelingen toegelicht in paragraaf 2.2. Deze worden in de begroting 2024 binnen de financiële kaders van de vastgestelde kadernota, gedetailleerd uitgewerkt.

Loonkosten
De salarissen worden geraamd op maximale schaal en periodiek. Garantieschalen, toelagen en vervanging bij ziekte worden niet apart in de raming meegenomen.

2.2 Geprognosticeerd financieel meerjarenperspectief

In de volgende tabel is samengevat het financieel meerjarenperspectief weergegeven. Basis hiervoor is de vastgestelde begroting 2023 (onderdeel A), nieuw beleid (B), de loon- en prijsontwikkeling (C) en de autonome ontwikkelingen (onderdeel D). Eventuele voorstellen worden in samenspraak met de gemeenten ontwikkeld en zo nodig voorgelegd aan het Algemeen bestuur.

	Financieel meerjaren perspectief	2024	2025	2026
A	**Begrotingssaldo, vastgesteld op 6 oktobe r 2022 (Algemeen Bestuur)**	€ 15.063.914	€ 15.267.859	€ 15.466.184
	Concern controller	€ 135.000	€ 139.050	€ 143.222
	Wijziging Overhead:			
	Overhead uit contracttaken	€ 720.000	€ 741.600	€ 763.848
	Toename dekking overhead uit contracttaken	€ -891.000	€ -917.730	€ -945.262
	Lagere bijdrage overhead uit 0 bijdrage produ cten	€ 217.000	€ 223.510	€ 230.215
	Onvoorzien	€ 50.000	€ 50.000	€ 50.000
	Groei aantal meldingen MABZ	p.m.	p.m.	p.m.
	Impuls bedrijfsvoering	€ 1.125.000	€ 725.000	
	Huisvesting (verbouwing of verhuizing)	p.m.	p.m.	p.m.
B	**Nieuw beleid**	**€ 1.356.000**	**€ 961.430**	**€ 242.023**
	Loonindex	€ 300.000	€ 309.000	€ 318.270
	Prijsindex	€ 160.000	€ 169.280	€ 179.098
	Hogere loon- en prijsindex	p.m.	p.m.	p.m.
C	**Loon en prijsontwikkeling (LPO)**	**€ 460.000**	**€ 478.280**	**€ 497.368**
D	**Autonome ontwikkeling**	**€ 42.000**	**€ 42.000**	**€ 42.000**
	Bijdrage gemeenschappelijke regeling	**€ 16.921.914**	**€ 16.749.569**	**€ 16.247.575**

Nieuw beleid

Concern controller

Uit het onderzoek van Exilio naar de bedrijfsvoering GGD ZW kwam naar voren dat de onafhankelijke positie van een (concern)controller ontbrak, hetgeen herkend werd door het bestuur. De functie van concern controller is in 2022 ingevuld en wordt structureel opgenomen in de begroting van de GGD.

Wijziging overhead

De overhead van de GGD was niet in lijn met de BBV, ter verbetering van de transparantie is besloten om vanaf 2024 de BBV te volgen. In de oude systematiek werd de directe overhead toegerekend aan producten en programma's met daarnaast een opslag van 21,5% voor de kosten bedrijfsvoering. In de gewijzigde systematiek (conform de regels van de BBV) wordt alle overhead centraal begroot. Dat betekent dat alle directe overhead uit de producten en programma's wordt gehaald en wordt toegevoegd aan de kosten bedrijfsvoering. Hiermee dalen de directe lasten in de producten en programma's, maar stijgt het percentage kosten voor bedrijfsvoering tot 38%.

Op het moment dat het aandeel van de directe overhead binnen een product of programma verhoudingsgewijs groot is, kan het toepassen van het nieuwe generieke overheadpercentage leiden tot een lagere bijdrage voor overhead, dan in meerjarenperspectief was voorzien. Als het aandeel van de directe overhead binnen een product of programma verhoudingsgewijs klein is, kan het toepassen van het nieuwe generieke overheadpercentage leiden tot een hogere bijdrage voor overhead, dan in het meerjarenperspectief was voorzien.
Deze wijziging is in de kadernota in de 3 stappen opgenomen:

1. *Overhead uit contracttaken*
   Alle directe overhead en bedrijfsvoeringskosten worden verantwoord binnen de gemeenschappelijke regeling. Concreet houdt dit in dat de overhead taken die in de contracttaakbegrotingen zaten verweven, worden opgenomen in het nieuwe programma Overhead;
2. *Toename dekking overhead uit contracttaken*
   Tegenover het centraal begroten van alle overhead staat een hogere dekking overhead als gevolg van de hogere opslag op de directe loonkosten (van 21,5% naar 38%);

3. Lagere bijdrage overhead uit '0 bijdrage producten'

Binnen de begroting van de gemeenschappelijke regeling worden een aantal producten verantwoord waar tegenover een andere financiële dekking staat dan de GR-bijdrage, de zogenaamde '0 bijdrage producten' bijvoorbeeld inspectie kinderopvang. Afspraak is dat deze producten kostendekkend zijn. De gewijzigde toerekening overhead geeft een lagere dekking dan voorzien was in het meerjarenperspectief.
De gewijzigde toerekening aan overhead leidt bij verscheidene '0 bijdrage producten', tot een lagere kostprijs, wat ten gunste komt van de opdrachtgever.

Onvoorzien

De begroting van de GGD Zaanstreek-Waterland bevatte geen post onvoorzien. Het bestuur heeft ingestemd met het voorstel van de werkgroep financiën GGD 3.0 om een post van € 50.000 op te nemen. Aanwending kan plaatsvinden na besluit van het Algemeen Bestuur.

De aanpassingen Wijziging Overhead en Onvoorzien zijn conform de financiële verordening en worden zodoende als niet afweegbaar beschouwd.

Groei aantal meldingen MABZ

De caseload van het team MABZ is hoog en ze lopen tegen haar grenzen aan. In het 1e kwartaal 2023 gaat onderzocht worden welke uitbreiding noodzakelijk is om wachtlijsten te voorkomen.

Impuls bedrijfsvoering

Op basis van een ruwe schatting wordt verwacht dat met het wegwerken van het achterstallig onderhoud een bedrag tussen de € 2,6 miljoen en € 3,1 miljoen gemoeid is. In de kadernota is € 1,0 miljoen opgenomen voor zowel 2024 en 2025. Voor 2023 zal in het eerste kwartaal een begrotingswijziging worden ingediend van € 1 miljoen.

Huisvesting

Om aan de wettelijke duurzaamheidseisen te voldoen moet het pand aan de Vurehout ingrijpend verbouwd worden. Er wordt onderzocht of inhuizing in het pand van de Veiligheidsregio aan het Prins Bernhardplein een optie is. Ongeacht de uitkomst van verbouwen of verhuizen is een verhoging van de huisvestingslasten onvermijdelijk, de hoogte is echter nog niet bekend.

Loon en prijsontwikkelingen (LPO)

Het CPB publiceert jaarlijks economische ramingen. De belangrijkste twee zijn het Centraal Economische Plan (CEP) dat in het voorjaar verschijnt en de Macro Economische Verkenning (MEV), die elk jaar op Prinsjesdag wordt gepubliceerd. Beide ramingen vormen de basis voor de sociaal-economische politieke besluitvorming in Nederland. In de rapporten staan veel voorspellingen voor indexen zoals inflatie en loonkostenontwikkeling. In de gemeentelijke begrotingen is voor indexatie het CEP van het CPB vaak het uitgangspunt voor de ontwikkeling van de lonen en de prijzen (LPO). Deze wordt voor de GGD te laat gepubliceerd (maart) om in de kadernota mee te nemen. Hierom wordt in de kadernota uit gegaan van de ramingen uit de cMEV (augustus).

Loonindex

De loonvoet sector overheid uit de cMEV 2023 is 3%. Dit percentage is gebruikt voor de berekening van de loonindex voor het jaar 2024 en verder. Van de 3% is 1% reeds opgenomen in het meerjarenperspectief uit de begroting 2023. Ten tijde van het opstellen van deze kadernota is de inflatie hoog. De verwachting is dat de toegepaste loonindex onvoldoende zal zijn om de stijging van de loonkosten op te kunnen vangen. De onderhandelingen over de CAO 2023 en verder zijn gaande. Het loonbod van de werkgevers ligt nu op 4,5% en een eenmalige uitkering. De werknemersorganisaties vragen 12% en een eenmalige uitkering. De uitkomst zal ergens in het midden liggen, maar zeker is dat de loonvoet sector overheid uit de cMEV 2023 onvoldoende is. De verwachting is dat er bij het samenstellen van de begroting 2024 de loonindex zal moeten worden bijgesteld.

Prijsindex
Voor de prijsindex 2024 en verder, van de materiële kosten wordt het percentage "prijs materiële overheidsconsumptie" uit de cMEV 2023 gehanteerd. Dit percentage komt uit op 5,8%. Van deze 5,8% is reeds 1% opgenomen in het meerjarenperspectief uit de begroting 2023. Ook hier speelt de inflatie een grote rol. De ontwikkelingen worden nauwlettend gevolgd en ook hier zal bij het samenstellen van de begroting 2024 worden bepaald of de toegepaste prijsindex voldoende is om de lasten te dekken.

Autonome ontwikkeling
De groei en krimp van de bevolking wordt meegenomen in de berekening van de deelnemersbijdrage. De hieruit berekende ruimte of krimp wordt jaarlijks berekend en op stelpost geplaatst om zo later te kunnen verdelen in de begroting waar dit nodig is. Besluitvorming hierover vindt plaats in het AB. Deze aanpassing wordt als niet afweegbaar beschouwd.

De bijdrage per inwoner op basis van de kadernota 2023 bedraagt (totaal bijdrage/totaal inwoners 1-1-2021) € 14.915.901 / 339.861 = € 43,89. De bevolking is gegroeid met 952 inwoners dit afgezet tegen de bijdrage uit 2023 gaat het om een bedrag voor autonome ontwikkeling in de kadernota 2024 van € 41.811 (afgerond € 42.000).
Deze autonome ontwikkeling is voorlopig ondergebracht in programma 2.

2.3 Geprognotiseerde bijdrage per gemeente

Onderstaand de geprognosticeerde bijdrage voor 2024 voor de taken voortkomend uit de Gemeenschappelijke Regeling.

Voor de gemeentelijke bijdrage 2024 wordt uitgegaan van de definitieve inwonersaantallen op 1 januari 2022 (t-2) en de definitieve inwonersaantallen 0-18 op 1 januari 2022 conform besluit van het Algemeen Bestuur op 13 juli 2017. De bijdrage Meld- en Adviespunt bijzondere zorg wordt bepaald op basis van het gemiddelde aantal meldingen t-2 tot t-4. Op het moment van opstellen van de kadernota 2024, zijn de gegevens van 2022 nog niet beschikbaar. Om tot een geprognotiseerde bijdrage voor het Meld- en Adviespunt per gemeente te komen is de verdeling uit de begroting 2023 aangehouden.

	Programma 1 MSA	Programma 2 AGZ	Programma 3 JGZ 0 tot 18	Programma 4 MABZ	Overhead	Geprognosti-ceerde bijdrage 2024
Edam Volendam	98.189	106.453	886.888	54.671	629.485	1.775.686
Landsmeer	31.122	33.742	309.910	18.478	199.524	592.777
Oostzaan	25.951	28.135	234.998	7.944	166.368	463.395
Purmerend	248.333	269.234	2.136.407	232.963	1.592.052	4.478.988
Waterland	46.692	50.621	426.640	26.300	299.338	849.591
Wormerland	44.102	47.814	371.610	28.161	282.734	774.420
Zaanstad	423.130	458.743	3.971.369	421.148	2.712.667	7.987.056
Totaal	**917.518**	**994.741**	**8.337.822**	**789.665**	**5.882.168**	**16.921.914**

Toelichting financiering overige programma's:
- Programma 5 Publieke gezondheidszorg bij rampen en crisis
  De Veiligheidsregio is de financier van dit programma.
- Programma 6 Toezicht
  De gemeenten ontvangen een factuur voor het aantal uitgevoerde inspecties kinderopvang / gastouderopvang. De inspecties huidpenentrerende handelingen worden gefactureerd aan de tatooshops.
- Programma 7 Veilig Thuis
  Dit betreft een contracttaak en wordt separaat in rekening gebracht bij alle gemeenten.
- Programma 8 Contracttaken
  Contracttaken worden separaat in rekening gebracht bij de opdrachtgevers (lees: gemeenten).

Zaanstreek-Waterland

Postbus 2056 • 1500 GB Zaandam
Vurehout 2 • 1507 EC Zaandam
Telefoon (0900) 254 54 54 • Fax (075) 616 30 16
info@ggdzw.nl • www.ggdzw.nl